

LIETUVOS RESPUBLIKINIAI BŪSTO VALDYMO IR PRIEŽIŪROS RŪMAI

Kodas 300066829. Įregistruota Vingrių g. 11A, LT - 01141 Vilnius. Pašto adresas – Stiklių g. 8, LT-01131, Vilnius.
Tel. (+370 5) 261 10 03, tel./faks. (+370 5) 212 06 47, el. paštas: info@bustorumai.lt, http://www.bustorumai.lt
Atsiskaitomoji sąskaita LT59 7300 0100 8758 1361, paramos sąskaita LT59 7300 0100 8758 2331

Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai

2016-02-10, Nr. 1168-16-009

Būsto rūmų pastabos ir pasiūlymai ŠILUMOS PASKIRSTYMO METODŲ BEI JŲ RENGIMO IR TAIKYMO TAIŠYKLIŲ PAKEITIMO projektui Nr. 15-14627

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) parengė ir teikia derinti Šilumos paskirstymo metodų Nr. 1-- 9 (toliau - Metodai) ir Metodų rengimo ir taikymo taisyklių (toliau - Taisyklės) projektus (Projektas). Teikiame pastabas ir pasiūlymus minėtiesiems Projektams.

1. Komisija savo Metodo Nr. 3 projekte (Šilumos pagal buitinių šilumos skaitiklių rodmenis paskirstymo metodas) atsisako koeficiento *kambarių (patalpų) padėčiai pastate įvertinti*. Pažymėtina, kad Metodo Nr 6 projekte (Šilumos šildymui paskirstymo dalikliais metodas) toks koeficientas yra paliekamas. Nesutinkame su šio koeficiento atsisakymu Metode Nr. 3 dėl žemiau nurodytų motyvų.

Privatizuojant butus daugiabučiuose namuose, jų vertė nebuvo diferencijuojama priklausomai nuo buto padėties pastate. Pats privatizavimo principas užtikrina vienodas buto kvadratinio metro kainas viename name. Tas suponavo solidarumo principo taikymą ir toliau mokant už butų šildymą. Pagrindinis šilumos išdalavimo Metodas (Nr. 4) numatė (ir tas atsispindi ir naujojo Metodo Nr. 4 Projekte) vienodus mokėjimus už buto kvadratinio metro šildymą, nepaisant to, kurioje pastato vietoje yra konkretus butas. Visą laiką iki šiol Metoduose, kur yra įvertinamas tam tikrais metodais realus (arba santykinis) šilumos sunaudojimas butuose (pagal buitinių šilumos skaitiklių rodmenis arba pagal daliklius), buvo (ir yra) taikomas koeficientas *kambarių (patalpų) padėčiai pastate įvertinti*, kad kraštiniais butams, kurie patiria didesnius šilumos nuostolius, šie nuostoliai būtų kompensuojami per atitinkamą koeficientą. Ir tokia tvarka neprieštarauja Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos 2012/27/ES Dėl energijos vartojimo efektyvumo 9 straipsnio 3 dalies nuostatoms.

Tačiau dabar Komisija vienu brukštelėjimu nuvertina kai kuriuos nekilnojamojo turto objektus (kampinius, kraštinius butus).

Toks veiksmas yra socialiai neteisingas. Pvz., Darbininkų 19 namo bute Nr. 3, esančiame pirmame aukšte prie galinės šio namo sienos, 2016-01-24 dieną (tą rytą lauko oro temperatūra buvo – 12°C), rasti tokie faktiniai duomenys: kambario temperatūra +18°C; galinės buto (namo) sienos temperatūra +12°C. Kitame tos laiptinės pirmojo aukšto bute Nr. 6, kuris neturi namo galinių sienų, tuo metu oro temperatūra buvo +22,5°C, o buto sienų, už kurių yra gretimi butai, temperatūra buvo +22°C. Akivaizdu, kad butas Nr. 3, esantis prie galinės sienos, atitvėrė kitus tos laiptinės to paties aukšto butus (t.sk. butą Nr. 6) nuo namo šaltos galinės sienos. Ir jeigu šiuose butuose šilumos sunaudojimas būtų matuojamas buitiniu šilumos skaitikliu, buto Nr. 3 skaitiklis parodytų žymiai didesnį šilumos sunaudojimą, negu buto Nr. 6 šilumos skaitiklis. Taip pat akivaizdu, kad reikalauti iš buto Nr. 3 savininko mokėti už šilumą tiksliai pagal skaitiklio parodymus be korekcijos būtų labai neteisinga.

Be to, atsižvelgiant į butų privatizavimo taisykles, tai būtų ir neteisėta, nes pažeistų teisėtą lūkesčių principą – vieną iš konstitucinio teisinės valstybės principo sudėtinių dalių.

Taip Komisija viršytų savo galias; Komisija neturi įgalinimų nustatyti tokį teisinį reglamentavimą su nurodytomis pasekmėmis.

Kaip yra pažymima Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos pastabose šiam projektui, daugelis artimų Lietuvai pagal klimatinės sąlygas ES Valstybių Narių tokį korekcijos koeficientą taiko.

2. Jau daugelį metų šilumos ir karšto vandens tiekėjai ignoravo pareigą *įrengti atsiskaitomuosius karšto vandens apskaitos prietaisus, užtikrinti jų tinkamą techninę būklę, reikalaujamą matavimų tikslumą ir organizuoti patikrą*, nors Vyriausybė priėmė nutarimą Nr. 1507 tuo klausimu dar 1997 metais, nors tokia Šilumos ūkio įstatymo 15 str. 1 dalies norma galiojo nuo 2003-

07-01. Siekiant motyvuoti šilumos ir karšto vandens tiekėjus įgyvendinti šią Įstatymo nuostatą, 2007 metų šilumos ūkio įstatyme atsirado Nepaskirstyto karšto vandens (NKV) teisinis institutas ir draudimas priskirti apmokėti vartotojams NKV šilumą, jeigu tiekėjai neįvykdė visų savo prievolių sutvarkyti karšto vandens apskaitą tame name. Tai buvo Damoklo kardas, pakabintas virš tiekėjų galvų, siekiant priversti juos įvykdyti minėtas prievoles. Toks buvo šio teisinio instituto ir šios normos įvedimo į ŠŪ įstatymą tikslas. Įstatymo norma suponuoja, kad kai tik tiekėjai įvykdo visas šias prievoles, jiems šios sankcijos nebegali būti taikomos. Tokiu atveju NKV kiekio ir jo šilumos skaičiavimas pasidaro betikslis. Tada NKV šiluma gali būti priskirta apmokėti vartotojams žiemą per šildymo šilumą, o vasarą per gyvatuko mokestį. Komisija, gi, šį NKV kiekio ir jo šilumos skaičiavimą šiuose Metodų projektuose padarė savitiksliau. Nors šio draudimo priskirti NKV šilumą vartotojams tikslai jau pasiekti (kalbame apie namus, kur karšto vandens apskaita yra sutvarkyta), Komisija numato ir toliau skaičiuoti NKV kiekį ir jo šilumą. Laikome tai pertekline ir nepagrįsta administracine našta, už kurią, galiausiai, turės susimokėti vartotojai. Siūlome atsisakyti šio perteklinio skaičiavimo šios perteklinės administracinės naštos.

3. Atkreiptinas dėmesys, kad galiojančio ŠŪ įstatymo 15 str. 1 dalyje numatytas apribojimas, kada galima priskirti NKV šilumą vartotojams galioja visiems tiekėjams, kurie turi pareigas tvarkyti karšto vandens apskaitą. Visais atvejais šalto geriamojo vandens tiekėjai turi pareigą įrengti geriamojo vandens, tiekiamo apsirūpinimo karštu vandeniu poreikiams, skaitiklį prieš karšto vandens pašildytuvą. Taip pat Geriamojo vandens tiekėjai turi pareigą įrengti karšto vandens skaitiklius butuose, kai karštas vanduo yra tiekiamas pagal dvi jo sudėtinės dalis, kiekvieną jų perkant iš atitinkamo tiekėjo (šilumą iš šilumos tiekėjo, o vandenį iš geriamojo vandens tiekėjo). Siūlome pritaikyti tą pačią motyvaciją ir geriamojo vandens tiekėjui, kol jis nesutvarkė karšto vandens apskaitos butuose, kai karštas vanduo tiekimas pagal antrąjį apsirūpinimo karštu vandeniu būdą (be karšto vandens tiekėjo). Komisijai reiktų pagalvoti, kaip šias motyvacines sankcijas pritaikyti tiems subjektams, kuriuos tiesiogiai negalima „pagąsdinti“ NKV šilumos nepriskyrimo vartotojams perspektyva.

4. Siūlome numatyti galimybę taikyti momentinį karšto vandens cirkuliacinės sistemos galios nustatymo būdą (nutraukus papildomo geriamojo vandens padavimą į karšto vandens pašildytuvą, o žiemos sezono metu kelioms minutėms užblokavus ir šildymo sistemos šilumokaičio darbą), kai sistemos galia nuskaitoma nuo šilumos skaitiklio tiesiogiai (skaitiklis rodo ir sunaudotą šilumos kiekį ir šilumos naudojimo galią). Tai yra labai paprastas būdas, jį galima naudoti nors kelis kartus per savaitę.

5. Siūlome Komisijai parengti ir patvirtinti eksploatacines vandens vartojimo normas, vietoj šiuo metu naudojamų Statybinių vandens vartojimo normų (RSN 26-90). Reikalingos daugiaplanės vandens vartojimo normos, kurios išsemtų visus egzistuojančius visuomenėje poreikius. Reikalingos normos normaliam vartojimui; normos piktybiškam vartojimui (kai vartotojas neleidžia įrengti skaitiklio tikslu naudoti daug vandens, o mokėti už mažesnę jo kiekį); normos kompensavimui mažas pajamas gaunantiems asmenims ir t.t..

6. Siūlome šiuos šilumos išdalavimo metodus laikyti alternatyviais esamiems metodams. Vartotojai turi turėti galimybę pasirinkti atitinkamą naują metodą ar pasilikti prie atitinkamo seno metodo. Tačiau, jeigu šie Metodai būtų privalomi ir juos visus reiktų įdiegti vienu metu daugybėje daugiabučių namų, šilumos tiekimo įmonės patirtų ženklų sąnaudų programinės įrangos parengimui ir įdiegimui. Visos tos išlaidos, galiausiai, būtų perkeltos apmokėti vartotojams per šilumos ir karšto vandens kainas. Kad Įmonės ir vartotojai nepatirtų ženklų sąnaudų, pritariame LŠTA pasiūlymui, kad Komisija centralizuotai parengtų ir įdiegtų sertifikuotą Metodų taikymo kompiuterinę programą. Tam Komisija gauna lėšų iš šilumos tiekimo įmonių, kaip procentą nuo įmonių pajamų. Pats Dievas liepė šias lėšas naudoti vartotojų labui.

Pagarbiai, Prezidentas

Juozas Antanaitis